

**Lietuvos Respublikos Seimo
Ekonomikos komitetui**

2017 m. lapkričio 28 d.
Vilnius

Siunčiama el. paštu: priim@Irs.lt, ekonkt@Irs.lt

**Dėl Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti
svarbių objektų apsaugos įstatymo projekto**

Šiuo metu Seime svarstomas Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo projektas. Investuotojų forumas jau yra teikęs pastabas projektui. Atsižvelgdami į diskusijas ir naujas projekto formuluotes, teikiame papildomus pasiūlymus ir pastabas.

Šių metų rugsėjo mėnesį Europos Komisija pateikė Pasiūlymą dėl reglamento, kuriuo būtų nustatomos taisyklės dėl tiesioginių užsienio investicijų į Europos Sąjungą kontrolės (*angl. – Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a framework for screening of foreign direct investments into the European Union*). Jame numatoma investavimo į akcijas stebėsena ir kontrolė, tačiau tokios griežtos priemonės kaip strateginių įmonių sandorių kontrolė nėra. Jei lyginame reglamento pasiūlymą su įstatymo projektu, išryškėja, kad Projekte numatyta daug daugiau ribojimų, suvaržymų ir kontrolės nei tai numatoma ES dokumente.

Taip pat norime atkreipti dėmesį projekto svarstyimo metu parlamente išgirstus argumentus, kad neseniai Lenkijoje buvo priimtas teisės aktas, numatantis sandorių kontrolę. Šiuo atveju pabrėžiame, kad Lenkija šiuo metu nelaikytina sektinu pavyzdžiu įstatymų leidybos srityje. Pavyzdžiui, šiais metais Europos Komisija pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūrą prieš Lenkiją, manydama, kad dėl Lenkijoje priimtų įstatymų reformų kyla grėsmė valstybės teismų nepriklausomumui ir apskritai Europos Komisijos ši valstybė yra griežtai kritikuojama dėl teisinės valstybės principų nesilaikymo.

Atkreipdami dėmesį, kad laikomės pirmame rašte išsakytų argumentų ir pozicijos, įskaitant tai, kad sandorių kontrolė būtų neproporcinga priemonė, teikiame smulkesnio pobūdžio pastabas, jeigu Seimas nuspręstų projektą priimti.

I. Dėl sandorių kontrolės

Projekto 13 str. 3 d. 2 p. numato, kad įmonės privalo informuoti Komisiją apie ketinamus sudaryti sandorį ar esminį jau sudaryto sandorio pakeitimą, kai sandorio pagrindu kitai sandorio šaliai ar tretiesiems asmenims yra suteikiama teisė aptarnauti, gauti prieigą ar kitaip susipažinti su įmonės esminėmis

informacinėmis technologijomis, jų sistemomis ar infrastruktūra, duomenų bazėmis ar jose esančiais duomenimis.

Praktikoje pradėjus veikti tokioms nuostatoms, Komisija būtų apkraunama itin dideliu kiekiu užklausų. Pavyzdžiui, po tokiomis sandoriais papultų įmonės sudaromos darbo sutartys, pavyzdžiui, laikinojo įdarbinimo sutartys su IT specialistais.

Atsižvelgiant į tai siūlome išdėstyti 13 str. 3 d. 2 p. taip:

„Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės privalo informuoti Komisiją apie ketinamus sudaryti sandorį ar esminį jau sudaryto sandorio pakeitimą, kai sandorio pagrindu kitai sandorio šaliai ar tretiesiems asmenims yra suteikiama teisė aptarnauti, gauti prieigą ar kitaip susipažinti su **į įmonės strateginės įrangos aprašus įtrauktomis** esminėmis informacinėmis technologijomis, jų sistemomis ar infrastruktūra, duomenų bazėmis ar jose esančiais duomenimis“

Taip pat siūlome informavimo apie sandorius pareigą taikyti tik valstybės valdomoms įmonėms, nes privačioms įmonėms tokia pareiga yra neproporcinga ir susijusi su didžiule rizika dėl konfidencialios informacijos nutekėjimo ir kitokios žalos padarymo.

II. Dėl Projekto 13 str. papildymo naikinamuoju terminu

Kadangi dabartinėje Projekto redakcijoje nėra numatytas naikinamasis terminas sandorių tikrinimui, tokia situacija yra itin ydinga investavimui ir verslo plėtrai dėl keleto priežasčių. Pirma, naikinamojo termino nebuvimas gali atbaidyti asmenis su strateginėmis įmonėmis sudarinėti sandorius, kadangi kontrahentai galės pagrįstai tikėtis, kad net ir praėjus ilgam laikotarpiui bus atliekami patikrinimai. Antra, sukuriama teisinio neapibrėžtumo situacija – net ir kelerius metus vykdydamos sandorį šalys negali būti užtikrintos sandorio tęstinumu ir vykdymu. Tokiu būdu pažeidžiami itin svarbūs ir tarptautiniu mastu pripažinti teisinio tikrumo bei teisėtų lūkesčių principai. Trečia, atsižvelgiant į projektą reguliuojamų įmonių mastą ir svarbą Lietuvos Respublikai, manytina, kad neigiami naikinamojo termino nebuvimo padariniai gali atsiliiepti tiek investavimui Lietuvoje, tiek Lietuvos ekonomikai, kadangi tai gali iš esmės trukdyti įmonėms sudaryti joms naudingus sandorius ir gauti ekonominę naudą.

Atsižvelgiant į tai siūlome papildyti Projekto 13 straipsnį nuostata, numatančia, kad **sandorio patikrinimas gali būti inicijuotas, jei nuo sandorio sudarymo dienos praėjo ne daugiau nei 12 mėnesių.**

Esame pasirengę pristatyti aukščiau pateiktas pastabas žodžiu.

Pagarbiai

Vykdomoji direktorė

Rūta Skyrienė

